

skab.dk

SELSKAB

HAVEHISTORISK

www.havehistorisksel-

Marts 2017

Havehistorisk Selskab Årsberetning – 2016

Historisk inspiration til nutiden

”Havehistoriske inspirationskilder til nutidig landskabsarkitektur” – således lød temaet for vores foredrag og ekskursioner i 2016. Som noget helt nyt havde vi valgt at gennemføre arrangementerne i samarbejde med Københavns Universitet, Slots- og Kulturstyrelsen og Danske Landskabsarkitekter. I alt blev det til seks foredragsgange og tre ekskursioner. Trods det, at foredragene for første gang blev gennemført som ”gå-hjem-møder”, oplevede vi en kraftig stigning i deltagerantallet i forhold til de forgangne år.

Forårssæson

Vi indledte året med i februar at mødes i Herkulespavillonen i Kongens Have, hvor Selskabets formand Niels Mellergaard fortalte om *’Revitalisering af De Kongelige Køkkenhaver’*. Det drejede sig om både mindre projekter i bl.a. Bernstorffs Slotshave og Kongens Have samt forslag om at genetablere en stor køkkenhaven ved Gråsten Slot.

De næste foredrag i marts havde temaet *’Når vi tæmmer vandet’*. Jakob Fischer fra GHB Landskab fortalte om vandet som klassisk element i de historiske haver, herunder især i Vaus le Vilcomte. Herefter hørte vi om de spændende tanker som Landskabsarkitekt Tanguy Laviolette fra Slots- og Kulturstyrelsen havde gjort sig om, hvorvidt dele af Kongens Have kan tjene om aftagning af regnvand fra skybrud, hvilket stiller en række spørgsmål i forhold til havens historiske værdier.

I april var vi rykket til Norskehuset i Sorgenfri Slotshave, hvor temaet var *Genius loci – stedets ånd*. Jakob Kamp fra 1:1 LANDSKAB fortalte her om *”Det langsomme skuespil om stedets identitet”*. Han gennemgik hvad det er der sker, når landskabsarkitekten arbejder med et anlæg med en historie, og om hvordan det kan føre frem til noget, der også har værdi i forhold til nutidig anvendelse. Blandt de mange nævnte steder huskes særlig Guldbergs Plads, hvor blå pæle vil dominere indtil lærketræerne er blevet større, og det bemærkelsesværdige og samlende ’tæppe’ i en baggård i Classensgade. Foredraget blev efterfulgt af Landskabsarkitekt Anja Boserup fra ABSOLUT LANDSKAB, der fortalte om *”Balancepunktet mellem respekten for historien, nutidens krav og ønsker til fremtiden”*. Etableringen af den ny hovedsti og et nyt ankomstareal i Glorups historiske have et fint og spændende eksempel på et balanceret indgreb.

Vi fik lejlighed til at se en konkret skybrudsløsning og regnvandshåndtering, da vi i maj måned besøgte Lindevangsparken på Frederiksberg. Her tog landskabsarkitekt Marianne Levinsen, der har stået for renovering af den klassiske park, os med på en meget spændende tur. Den nordlige del af

parken er bevaret uden ændringer og mod syd er der, under stort hensyn til bevaring af store gamle træer, etableret en grøft med solbærbuske og trædesten til inspiration for den nærliggende skoles elever, en samlingsplads, som samtidig er et overløbsbassin, for mod Peter Bangsvej at slutte med et soppebassin og legeplads. Inspirationen er udsprunget af kilden i den italienske have og har her dannet grundlag for vandet som element. Vandets vej og eftermiddagens ekskursion sluttede af ved den elegante Fibonacci sløjfe ved Peter Bangsvej.

Sommerture i det herskabelige

På årets første sommertur i juni besøgte vi Hindsgavl og Horsens under temaet herregårdslandskaber og byparker. Her blev vi guidet af de to stedkendte eksperter, landskabsarkitekt Astrid Jørgensen og tidligere byarkivar Bodil Møller Knudsen. En tur gennem Hindsgavl dyrehave førte os frem til de inspirerende dyrkningshaver og videre til den romantiske park, der strækker sig lige ned til Lillebælt, med smukke udsigter, romantiske pavilloner og store træer. På Horsens museum fik vi et kort foredrag om egnens godsgartnere, køkkenhaveproduktion og handelsgartnerier. Herfra gik turen til Bygholm Park og endelig til Vitus Berings Park, der i 1950'erne blev anlagt af C. Th. Sørensen, og som nu er fredet som et selvstændigt landskabsarkitektonisk værk i henhold til bygningsfredningsloven.

Vi besøgte to markante anlæg i det sydsjællandske på årets anden sommertur i august. Fra den smukke Vemmetofte Klosterhave, hvor vi blev vist rundt af skovrider Leif Madsen, gik turen til Gisselfeld. Her tog Greg Kobett os med på tur i den 40 ha klassiske engelske landskabshave, hvor vi hørte om renoveringsprojekter og de udfordringer det fører med sig, herunder genetablering af karpedambruget og istandsættelse af fiskemesterens hus. Vi sluttede dagen af i Hesede Skov (Paradishaven) med vildtvoksende gamle træer og eksotiske vækster.

Efterårssæson

Efterårets arrangementer blev afholdt hos Slots- og Kulturstyrelsen og blev indledt i september med under titlen "*Transformation af historiske anlæg*". Landskabsarkitekt Kristine Jensen fortalte os her om integration af landskabet i transformationen af historiske anlæg ved etableringen af det store anlæg ved Jelling og omgivelserne til det nye Moesgård Museum. Derefter fortalte Lektor Torben Dam især om Varusschlacht Museum und Park Kalkriese og om teorien bag de bemærkelsesværdige markeringer i det historiske landskab.

"*Restaurering af historiske anlæg i en nutidig kontekst*" var temaet i oktober måned, hvor Landskabsarkitekt Charlotte Skibsted tog os med på en spændende og grundig virtuel rejse gennem genskabelse og fornyelse på Sanderumgaard og om etablering af en H.C. Andersen Have i Odense. Derefter fortalte landskabsarkitekt Torben Schönherr først om fornyelse og nytolkning af Fredensborg Slotshaves parterre og Brede Alle, og derefter om tankerne bag omlægningen af pladsen omkring Ribe Domkirke og om etablering af regnvandssikring af Sankt Annæ Plads. Videre fik han også lige nævnt haven foran Østre Landsret i Bredgade i København og den midlertidige skov på Store Torv i forbindelse med Aarhus Festuge i 2010.

Ved årets sidste arrangement i november var temaet "*Metoder til forandring*". Professor Ellen Braae bragte os her gennem teorier, transformation og rangordning af metoder, herunder blandt meget andet både omkring historikken i anvendelse af spolia og om de klassiske restaureringsteoretikere som Ruskin og Violet le Duc samt de senere som Exner og Carlo Scarpa. Christine Waage Rasmussen måtte

melde afbud og i stedet fortalte Marie-Louise Wanscher levende om istandsættelsen af Tirsbæks Have, herunder om genetableringen af det store vinbjerg. Haven er en af de ni herregårdshaver, hvis istandsættelse Realdania har ydede støttet til.

Årsskriftet

Årsskrift 2015 blev uddelt på generalforsamlingen i marts, og afspejlede det forgangne års tema, frugt og bær – i historisk perspektiv. Årsskriftet på 80 sider rummede 6 artikler, herunder også en artikel om samlingen af havetegninger på Københavns Universitetsbibliotek, Frederiksberg. Redaktionsudvalget bestod af Margrethe Floryan, Pernille Thomsen, Louise Windfeldt og Bjarne Larsen.

Selskabet har modtaget et tilbud fra Det Kongelige Bibliotek om at gøre årsskriftet tilgængeligt via tidsskrift.dk. Ved at lægge alle årsskrifter i digital fuldtekst tilgængeligt på Det Kongelige Biblioteks portal håber vi, at årsskriftet, der allerede findes i digital form på vores hjemmeside, nu vil nå ud til et endnu større publikum. Bestyrelsen er i dialog med Det Kongelige Bibliotek og arbejdet med at lægge alle artikler fra alle årsskrifter ud på tidsskrift.dk ventes at finde sted i løbet af 2017.

På bestyrelsens vegne,

Niels Møllgaard, formand

Lisbeth Brørsen, sekretær

Pernille Thomsen, web-master og redaktionsudvalg

Margrethe Floryan, fondsansøgninger

Louise Windfeldt, formand for redaktionsudvalget

Tobias Bøllingtoft, hvervning og marketing

Bjarne Larsen, næstformand, kasserer og redaktionsudvalg